

### **Історичні етапи становлення та розвитку сфери гостинності в Чехії**

Індустрія гостинності Чехії впродовж багатьох років була гарним прикладом для інших держав, зокрема й України. Країна має великий потенціал для розвитку, так як досить вдало використовує наявні ресурси. Цьому сприяє державна політика та налагоджені зовнішні зв'язки. Чехія має позитивну репутацію та є членом багатьох об'єднань. Усі ці чинники мають велике значення для розвитку готельної індустрії та пророкують успішне майбутнє.

Історія розвитку сфери гостинності в Чехії має глибоке коріння та відображає загальноєвропейські тенденції становлення цієї галузі. Початки гостинності сягають середньовіччя, коли мандрівникам і паломникам притулок надавали монастирі, шпиталі та релігійні ордени, зокрема орден госпітальєрів (йоганітів). Вони створювали притулки та заїжджі двори, де подорожні могли отримати їжу та ночівлю.

У цей період формуються основи традицій гостинності, які поєднували турботу, щедрість і служіння ближньому. У період Нового часу (XVI–XIX ст.) розвиток торгівлі, міського життя та транспортної інфраструктури сприяв появі численних готелів і трактирів, орієнтованих не лише на купців, а й на мандрівників, дворян та інтелігенцію. Саме тоді в чеських землях почала формуватися професійна культура обслуговування, з'являлися перші кулінарні школи та спеціалізовані кухарські гільдії. Наприкінці XIX – на початку XX ст. готельна справа пережила справжній розквіт, особливо у курортних містах Західної Чехії – Карлових Варах, Маріанських Лазнях та Франтішкових Лазнях. Тут споруджувалися розкішні готелі, які приймали представників європейської аристократії та політичної еліти.

Після утворення Чехословаччини у 1918 році сфера гостинності почала активно розвиватися в напрямі створення єдиної національної туристичної системи. Готелі модернізувалися, з'явилися професійні об'єднання готельєрів, а також перші стандарти якості послуг. У міжвоєнний період (1918–1938 рр.) готельна індустрія Чехословаччини досягла європейського рівня: будувалися сучасні комплекси, які поєднували архітектурну естетику з високим рівнем сервісу. Відомим прикладом є готель *Alcron* у Празі, який став символом розквіту чехословацької гостинності.

Після Другої світової війни розвиток галузі відбувався у межах соціалістичної економіки. Готельні підприємства були націоналізовані, їх діяльність спрямовувалася на обслуговування внутрішнього туризму та офіційних делегацій. Обмеження приватної ініціативи стримували інноваційність, однак зберегли традиції сервісу і базову інфраструктуру, на основі якої надалі розвивалася галузь. Перелом стався після 1989 року, коли почалася приватизація, відкрився ринок для іноземних інвесторів, а Чехія інтегрувалася в європейську туристичну систему. Готельна справа перейшла на новий рівень – із впровадженням міжнародних стандартів обслуговування, маркетингових стратегій, екологічних підходів і концепцій сталого розвитку.

Сьогодні готельна індустрія Чехії є важливою складовою економіки та культурної ідентичності держави. Вона поєднує історичні традиції з сучасними тенденціями, розвиває мережу бутик-готелів, відновлює історичні об'єкти та впроваджує цифрові технології в управління сервісом. Таким чином, історія становлення сфери гостинності в Чехії демонструє еволюцію від благодійної допомоги мандрівникам до сучасного високотехнологічного бізнесу, що ґрунтується на культурних цінностях, якості та сталому розвитку.

Будучи прогресивною та сучасною країною, обов'язковим пунктом є збереження репутації. Сучасний стан туристичної галузі є показником раціонального та вигідного використання наявних туристичних ресурсів. Теперішній стан є досить конкурентоспроможним, а майбутні перспективи – багатообіцяючими.

#### **Список використаних джерел:**

1. Kováč, P. *Hotelnictví v České republice: Historický vývoj hotelového průmyslu na území dnešní České republiky*. Zlín: UTB, 2010.
2. Jakubec, I., Štemberk, J. *Hotel Alcron – K dějinám symbolu českého a československého hotelnictví*. Praha: Karolinum, 2022.
3. Dočkal, P. *Historie pohostinství*. HACCP Estránky, 2023. URL: <https://haccp.estranky.cz/clanky/historie-gastronomie-a-pohostinstvi/historie-pohostinstvi>
4. Korsak, R., Hodía, I. "Historical 'Phenomenon' of Czechoslovak Hospitality and Tourism as Example of Development of Hotel and Tourism Industry during the Interwar Period (1918–1938)." *East European Historical Bulletin*, 2024.